

Årsrapport för
prästlönetillgångar
i Härnösands stift

2018

2018

Egendomsförvaltningen i Härnösand stift

Box 94, 871 22 Härnösand

Besöksadress: Universitetsbacken 1

Telefon: 0611-254 00 Efter växelns stängning

Stiftsjägmästaren: 0611-254 30

E-post:

egendomsnamnden.hsd@svenskakyrkan.se

Bankgiro: 761-2112, **Postgiro:** 3 53 31-8

Omslagsbild: Stöde kyrka.

Foto: Max Enander, Kerstin Stickler

Grafisk form: Kerstin Stickler

Tryck: Hemströms i Härnösand 2019

Svenska kyrkan

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNA I
HÄRNÖSANDS STIFT

EGENDOMSNÄMNDEN

Innehåll

- 4 Detta är Egendomsnämnden
- 5 Så blev 2018
- 7 Ordförande ord
- 9 Stiftsjägmästaren kommenterar
- 10 Verksamhetsgrenar och översikt av verksamheten
- 12 Skogen
- 16 Prästlönefondens utveckling
- 17 Miljöarbete
- 18 Det intellektuella kapitalet
- 20 Risker och riskkontroll
- ÅRSREDOVISNING 23-43
- 23 Förvaltningsberättelse
- 28 Förslag till vinstdisposition
- 29 Resultaträkning
- 30 Balansräkning
- 31 Eget kapital, avsättningar och skulder
- 32 Kassaflödesanalys
- 33 Noter
- 41 Revisionsberättelse
- 44 Andelsägare. Andelstal och utdelning
- 46 Ordlista
- 48 Egendomsnämnden ledamöter
- 50 Distriktsindelningen

 Mitrans är en gammal symbol för kyrkans marker. Den används ännu idag som gränsmarkeringssymbol på skogsfastigheterna.

Detta är Egendomsnämnden

Egendomsnämnden är utsedd av stiftsfullmäktige med uppgift att förvalta prästlönetillgångarna i stiftet. Härnösands stift omfattar landskapen Härjedalen, Jämtland, Medelpad och Ångermanland.

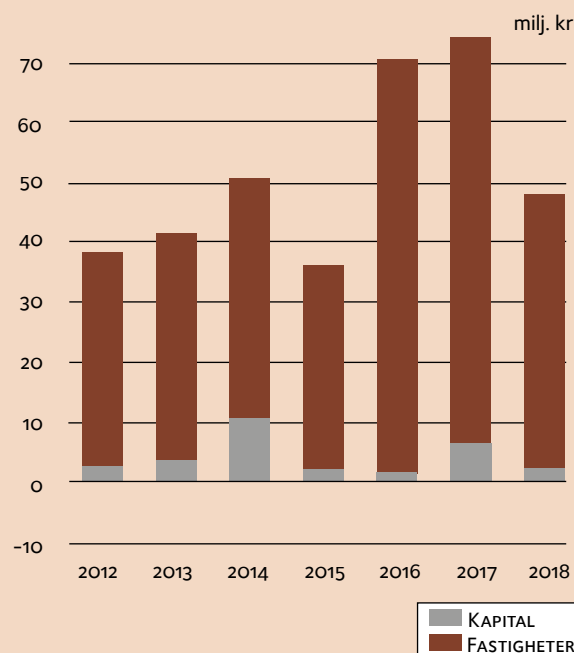
Med sina 93 996 ha mark är Härnösands stift det största stiftet vad beträffar innehav av mark.

PRODUKTIONEN PÅ MARKEN ÄR

- konventionellt skogsbruk på 69 711 ha med försäljning av skogsråvaror som timmer, massaved och rotposter till regionens virkesförädlade industrier
- utarrendering av jaktmark på 93 996 ha, d.v.s. all mark är utarrenderad
- uthyrning av bostäder och utarrendering av sommarstugedomter
- utarrendering av åker- och betesmark.
- utarrendering av mark för vindkraft.

Dessutom förvaltar Egendomsnämnden prästlönefonden med ett marknadsvärde på cirka 63,1 miljoner kronor.

RÖRELSERESULTAT FRÅN FASTIGHETER RESPEKTIVE KAPITALFÖRVALTNING

SÅ BLEV 2018

Mkr	2017	2018	Förändring milj.kr
Omsättning från försäljning av skogsråvaror, arrenden och värdepapper	125,0	124,5	-0,5
Årets vinst	75,5	49,3	-26,2
Skatt	3,2	3,9	0,7
Utdelningsbar vinst	42,4	41,7	-0,7
Utdelning	42,0	42,0	0

ÅRET I SAMMANDRAG

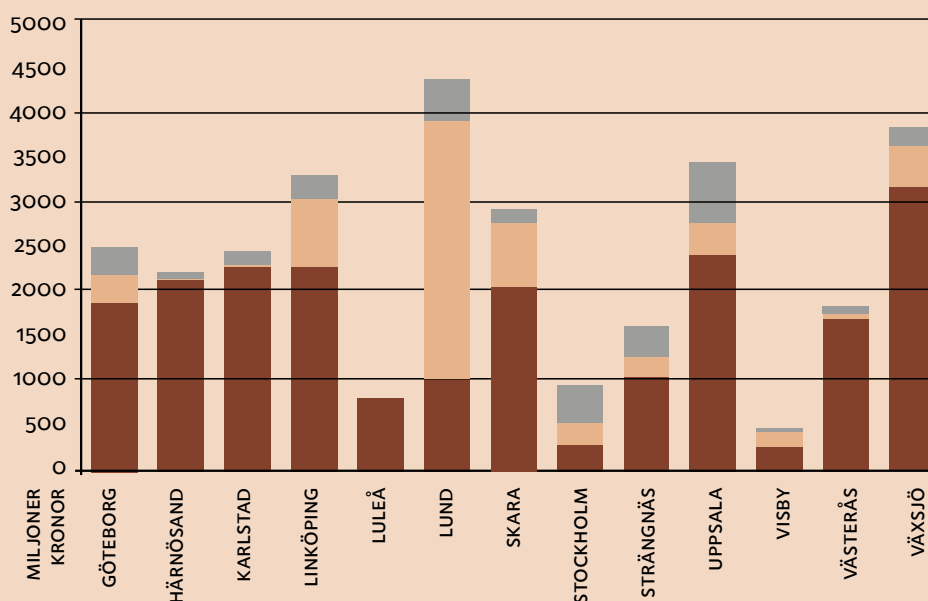
	2018	2017	2016	2015	2014
Avverkning, m ³ sk	238 900	231 400	230 400	243 000	304 000
Fondens kapital, milj kr	60,4	58,2	58,0	58,5	56,5
Omsättning, milj kr	102,6	124,5	115	97,7	109,3
Resultat efter finansnetto, milj kr	49,3	75,5	72,1	37,5	53,3
Skatt	3,9	3,2	2,8	0,7	2,2
Årets utdelningsbara vinst, milj kr	41,7	42,4	34,5	32,9	47,0
Resultat per andel, kr	68,8	70,0	56,9	54,4	77,6
Utdelning per andel, kr	69,3	69,3	66,0	64,3	69,3
Marknadsvärde per andel, kr	3417	3410	3636	3 608	3 343
Bokfört värde per andel, kr	885	881	834	781	778
Vinstmarginal, procent ¹	47,7	60,0	62,7	38,1	46,7

¹ Vinstmarginal = rörelseresultat efter avskrivningar i procent av omsättningen.

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNAS VÄRDEFÖRDELNING 2017, STIFTSVIS

Prästlönetillgångarnas marknadsvärden fördelat på Skog, Jord och Fond per 31/12 2017. Det samlade värdet uppgick till 30,0 miljarder kronor. Värdet fördelade sig: Skog 69,4% Jord 19,5% Fond 11,1%

■ Skog ■ Jord ■ Fond

Ordförande ord

KLIMATET

Världens medeltemperatur får inte öka mer än två grader enligt FNs klimatpanel, IPCC. Genom Parisöverenskommelsen, Agenda 2030, har FN antagit 17 globala hållbarhetsmål. Våra skogar och dess produkter har en påverkan på flera av målen. I strävan efter att ställa om konsumtionen till förnyelsebara och hållbara varor har skogarna en central roll. Sverige som skogsnation bidrar också genom sin export till omställning i andra länder som själva saknar skogliga resurser.

En beräkning av förvaltningens klimatpåverkan har gjorts där hänsyn har tagits till förvaltningens egna utsläpp av CO² i sin verksamhet. Den avverkade volymen i sig betraktas som ett direktutsläpp även om CO² är bundet i olika produkter under olika lång tid och ersätter ofta ändliga produkter

Skogsmarkens inlagring av CO² har inte beaktats i beräkningarna.

Kyrkans skogar har under året bidragit med en nettoinlagring av 32 102 ton CO². Det kompenserar för ca 3000 svenskers årliga klimatpåverkan vilket är fler än alla anställda och förtroendevalda inom Svenska kyrkan i stiftet.

ENERGI

Prästlönetillgångarna medverkar indirekt i produktionen av förnyelsebar elenergi genom sina tre fallrättsavtal och två markarrendavtal för vindkraft. Sammantaget genererade de hela 12,2 miljoner kronor i intäkter. Det är en ökning med 4,2 miljoner jämfört med föregående år. Orsaken till ökningen är främst det höjda elpriset som utgör en faktor i

beräkningen av ersättningen. Genom dessa avtal medverkar prästlönetillgångarna i omställningen till förnyelsebar elenergiproduktion samtidigt som det ger en god avkastning som kommer församlingarnas verksamhet till gagn.

ENSO

Egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan, ENSO, samordnar gemensamma intressen mellan stiftet. Under året anordnades en gemensam utbildning för samtliga stifts ledamöter.

Det är viktigt att förvaltningen är effektiv och håller en hög kvalitet. Det är vår strävan att ständigt utveckla verksamheten genom att tillämpa nya kunskaper och metoder för att kunna möta omvärldens krav och för att kunna upprätthålla en god lönsamhet. I det arbetet är samarbetet med andra stift viktigt.

UTDELNING

Det samlade utdelningsbara resultatet blev 41,7 miljoner kronor. Den budgeterade utdelningen var 39 miljoner kronor. Tack vare det goda resultatet kan egendomsnämnden föreslå en utdelning på 42 miljoner kronor.

Jag vill på egendomsnämndens vägnar tacka förvaltningspersonalen för ett mycket gott arbete.

Sven-Erik Bodén
Ordförande

Stiftsjägmästaren kommenterar

ETT OVANLIGT VÄDERÅR

Året inleddes med rekordstora snömängder, särskilt i kustregionen med ett officiellt uppmätt snödjup på 175 centimeter strax utanför Härnösand. Efter en kort vår kom sommaren som blev den varmaste och torraste på 260 år. Det klimatmässigt besvärliga året medförde omplaneringar av verksamheten där avverkningar fick flyttas och markberedningar skjutas på.

Sammantaget kunde dock verksamheten fullföljas enligt budget. Två bränder som omfattade totalt cirka 60 hektar skogsmark drabbade kyrkan.

SKOGEN

De skogsindustriella satsningarna som gjorts i regionen har lett till en ökad efterfrågan på skogsråvara med stigande priser. Den extrema sommaren medförde även att flera tidiga planteringar helt eller delvis blev misslyckade. En ökad reservation för de framtida skogsvårdsbehovet har därför gjorts med 2,1 miljoner kronor.

Avverkningsvolymen uppgick till 199 114 m³ fub varav 25 % kom från gallringsavverkningar.

Årets resultat från skogen blev 46,5 miljoner kronor.

Naturvårdambitionen är hög och naturvårdsfrågor beaktas i alla moment. Områden med höga naturvärden tas ur drift och avsåts. Kyrkans naturavsättningar uppgår för närvarande till 9 % av den produktiva arealen och 12 % av det totala virkesförrådet. Under året har en opartisk expert anlitats för att utföra en systematisk stickprovsinventering av de avsatta områdena. Resultatet från inventeringen visar att naturavsättningarna håller mycket höga naturvärden.

JORDEN

Jordbruket är den minsta delen av prästlönetillgångarna och utgörs endast av sidoarrenden efter att samtliga gårdsarrenden avvecklats. Efterfrågan på jordbruksmark är svag i stiftet. Resultatet från jordbruket blev 176 000 kronor.

FONDEN

Stockholmsbörsen hade en uppgång in emot tredje kvartalet men året avslutades med en nedgång på knappt 11 %. Det blev därmed det sämsta börsåret sedan den globala finanskrisen 2008. Resultatet från fonden blev 2,1 miljoner kronor.

FRAMTIDEN

Våra skogar och de skogsbaserade produkterna utgör grunden i den växande bioekonomin. Det finns en ökad efterfrågan på skogsbaserade produkter och nya produkter baserade på skogsråvara utvecklas. Skogsindustrin i regionen har gjort stora investeringar för att möta den ökade efterfrågan. Det har skapat en framtidstro för skogsbruket i stort. Det gör att ett hållbart och ansvarsfullt skogsbruk är en framtidsbransch.

Den budgeterade utdelningen för 2019 på 40,5 miljoner kronor bedöms kunna uppnås

Max Enander
Stiftsjägmästare

Verksamhetsgrenar och översikt av verksamheten

Kyrkans markinnehav – den historiska bakgrunden

Ursprunget till den kyrkliga egendomen ligger långt tillbaka i historien. För att socknen skulle få en präst sig tilldelad ålades bönderna att bygga en kyrka och prästgård och att till kyrkobyggnaden lägga viss jord för byggnadernas och prästens underhåll. Då detta skett invigdes kyrkan av biskopen som också tilldelade församlingen en präst.

Andra vägar på vilka egendom tillförts Svenska kyrkan är genom donationer och testamenten. Också många av dessa härrör från medeltiden. Successivt byggdes på detta sätt ett omfattande kyrkligt markinnehav upp. Prästlönefastigheterna och därtill hörande prästlönefonder kallas prästlönetillgångar.

Mål och grundsatser

Egendomsnämnden skall erbjuda församlingarna och stiftet en högkvalitativ förvaltning av prästlönetillgångarna. Vi skall fokusera på en jämn och stark lönsamhet.

Verksamhetsidé

Egendomsnämnden skall rationellt och effektivt tillvarata avkastningsmöjligheterna på prästlönetillgångarna, omfattande skogsbruk, jordbruk och prästlönefond, samtidigt som värdena i fastigheter och prästlönefond successivt byggs upp. Etiska aspekter samt natur- och kulturminnesvården ingår i alla överväganden.

Mål

Egendomsnämndens övergripande mål är att skapa värden för de församlingar vilka har andelar i prästlönetillgångarnas avkastning. En god lönsamhet med bästa möjliga uthålliga totalavkastning eftersträvas.

Lag och kyrkoordning

Lagen om Svenska kyrkan (SFS 1998:1591) anger att prästlönetillgångarna skall bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Kyrkoordningen säger i kapitel 46 att prästlönetillgångarna skall förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna skall därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Prästlönefastigheter

I kapitel 46 i kyrkoordningen finns regelverket för förvaltningen av prästlönefastigheterna.

PRÄSTLÖNEFASTIGHETER. AREALREDOVISNING ENL. ALLMÄNNA FASTIGHETSTAXERINGEN

	Jämtlands län ha	Västernorrlands län ha	Total ha
Produktiv skogsmark	46 256	23 455	69 711
Betesmark	76	180	256
Åkermark	188	267	455
Skogsimpediment	17 027	4 323	21 350
Övrig mark	1 616	608	2 224
Totalt	65 163	28 833	93 996

PRÄSTLÖNEFASTIGHETER VÄRDEN

Miljoner kronor	Bokfört värde			Beräknat marknadsvärde Taxeringsvärde x 1,33	
	Z-län	Y-län	Hela stiftet 2018	Hela stiftet 2018	
Skogsvärde	282,2	185,7	467,9	1947	
Värde av skogsimpediment	4,3	1,6	5,9	32,4	
Jordbruk	0,3	1,0	1,3	8,4	
Ekonomibyggnader	0,1	0,1	0,2	1,0	
Tomtmark	0,3	0,1	0,4	0,7	
Bostadsbyggnader	0,2	0,1	0,3	0,8	
Mark	0	0	0	21,0	
Totalt värde	287,4	188,6	476,0	2011	

Prästlönefonden

När en prästlönefastighet säljs har egendomsnämnden skyldighet att fondera ersättningen i prästlönefonden. Fondens avkastning skall användas för samma ändamål som avkastningen från prästlönefastigheterna.

Marknadsvärde

Vid värdering generellt är det viktigt att metod och beräkningsgrunden är känd. Vi liksom de flesta övriga stift använder oss av taxeringsvärdet gånger 1,33 för att få en kontinuitet i jämförelser mellan år och med andra stift. Skogarnas marknadsvärde är då 2.0 miljarder kronor.

För jämförelsen skall kan marknadsvärderingen göras med aktuell köpeskillingsstatistik för regionen 289 kr/m³sk som räknat på den totala virkesvolymen ger 2,5 miljarder kronor. Eftersom ca 12% av den totala virkesvolymen utgörs av naturskyddad skog blir det beräknade marknadsvärdet på den brukade skogen 2,2 miljarder kronor beräknat med köpeskillingsstatistik.

Andelstal

Andelstalen motsvarar pastoratens ”aktier” i den gemensamma förvaltningen av prästlönetillgångarna (fastigheter och fonder). Andelstalet reglerar pastoratens rätt till del av överskottet från förvaltningen. Egendomar i sig är av stiftslik karaktär och äger sig själva. Pastoratens andelstal är bestämt

per den 1 januari 1995 då den samlade förvaltningen av prästlönetillgångarna (jord, skog, fond) övergick till respektive stift.

Det totala antalet andelar är 606 093 andelar. Andelarna förändras inte genom köp eller försäljningar. Prästlönetillgångarna utgörs av ett slutet kapital som värdesäkras årligen dock får avkastningen inte återinvesteras utan ska delas ut till andelstalsägarna. Andelstalet per pastorat/församling redovisas i tabellen på sidorna 44–45. Ändring av andelstalen kräver en prövning av kammarkollegiet.

Jorden

På prästlönefastigheterna finns cirka 711 ha åker- och betesmark. Det mesta är utarrenderat som sidoarrenden. Sammanlagt finns 73 sidoarrenden. På skogs- eller åkermarken finns ytterligare ett flertal upplåtelse.

Det är 341 stycken jaktarrenden, vilka inbringar drygt 1,2 miljarder kronor årligen. Dessutom har vi 414 stycken markarrenden, 1 bostadsarrende och 14 fiskearrenden, som sammanlagt inbringar knappt 0,8 miljarder kronor.

Skogen

Avverkningar totalt

Alla kyrkans skogar har kompletta indelningshandlingar.

Avverkningar och skogsvård har anpassats till ett långsiktigt bedrivet skogsbruk.

Under verksamhetsåret 1.1-31.12 2018 har följande volymer avverkats på prästlönefastigheterna:

	Rotposter Leverans- rotköp	Gallring och slutavverkning Leveransvirke	Summa	2017 Jämförelse
Jämtlands län, m3 fub	5 042	98 671	103 713	91 292
Västernorrlands län, m3 fub	28 683	66 718	95 401	101 556
Totalt	33 725	165 389	199 114	192 848

Uttryckt i skogskubikmeter är totala avverkningen 238 937 m³ sk.

Försåld volym med hänsyn tagen till lagerförändring 200 132 m³ fub

Gallring

I medellåders skogar har gallring utförts varvid följande virkesmängder och arealer berörts:

	2018 Y-län	2018 Z-län	2018 Hela stiftet	2017 Jämförelse
Gallringsvirke, m3 fub	31 846	18 501	50 347	53 364
Gallrad areal, ha	542	354	897	1 013

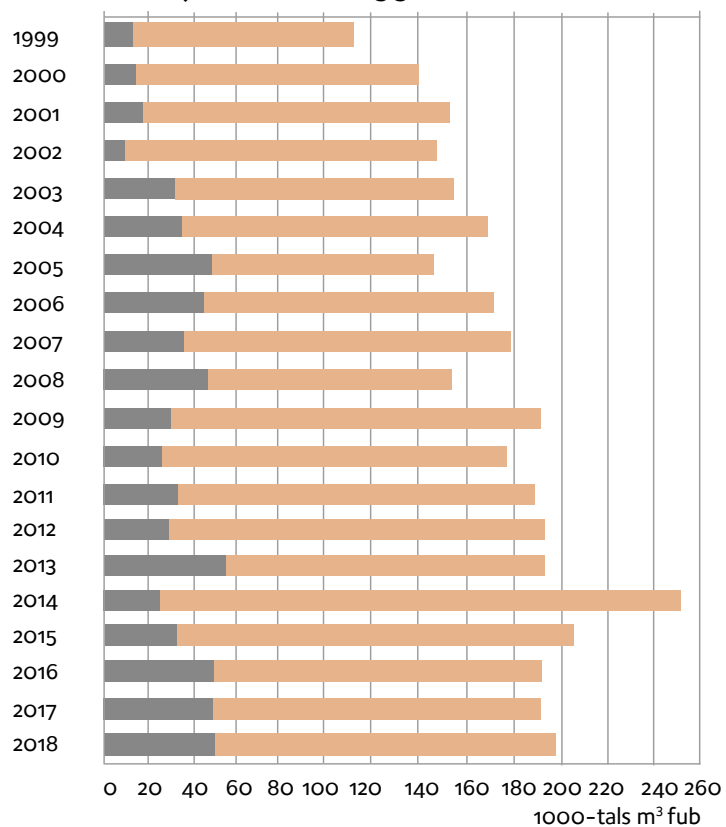
Slutavverkning

Huvuddelen av avverkningarna sker i mogna bestånd. Den upptagna hyggesytan redovisas nedan:

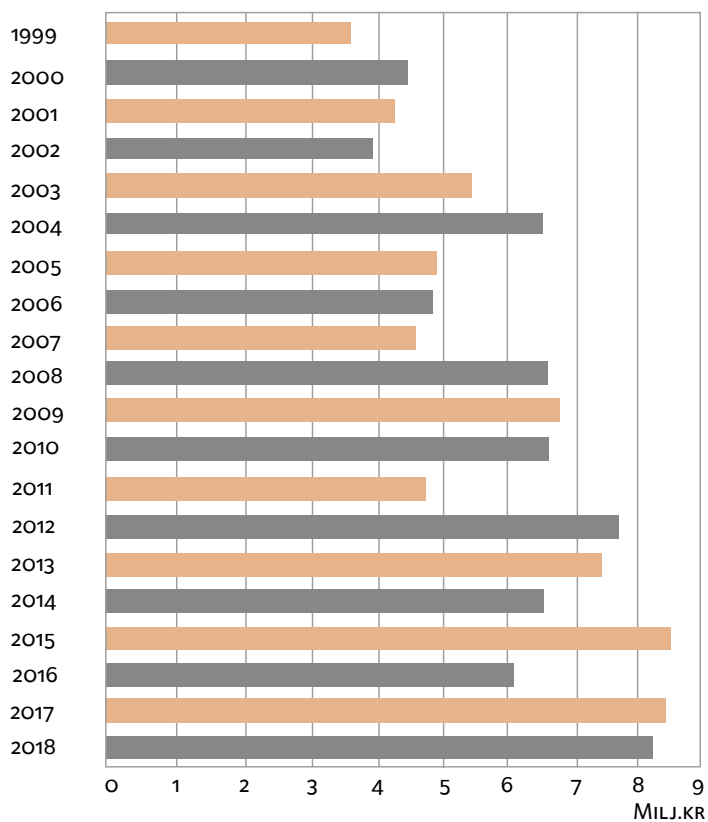
	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Västernorrlands län, ha	277	353	258	309	311	277	194
Jämtlands län, ha	465	381	457	556	473	437	379
Totalt, ha	742	734	715	865	784	714	574
Årlig hyggesyta i procent av all produktiv skogsmark	1,06	1,06	1,03	1,24	1,12	1,02	0,83
Motsvarar en omloppstid av år	94	94	97	81	89	98	121

AVVERKNING, GAGNVIRKE 1998-2018

SKOGSVÅRDSKOSTNADER 1998-2018

Röken från flera skogsbränder ligger tät över hela Härjedalen. (Bilden är tagen mitt på dagen.)

Två bränder drabbade kyrkans mark. Stor-Tävjeåsen norr om Vemdalen och Storbrättan utanför Lillhärdal. Sammanlagt brann cirka 60 hektar skogsmark

Skogsvård

Under året 1.1-31.12 2018 har följande skogsvårdsarbete utförts:

	2018 Y-län	2018 Z-län	2018 Summa	Jämförelse 2017 Summa
Markberedning, ha	190	422	612	935
Plantering och sådd, ha	278	579	857	806
varav Contortatall, ha	0	0	0	0
Röjning, ha	309	493	802	787

Fastighetsunderhåll

Avverkning och skogsvård är två stora arbetsområden inom skogsförvaltningens verksamhet. För att underlätta skogsarbetet byggs nya skogsbilvägar och underhålles befintliga vägar. Byggnader på skogen underhålles, rågångar rensas och andra åtgärder utföres som vidmakthåller eller förbättrar fastigheterna.

Under året 1.1-31.12 2018 har bland annat följande åtgärder utförts:

	2018 Y-län	2018 Z-län	2018 Summa	Jämförelse 2017 Summa
Vägunderhåll, km	83	176	259	160
Vägbyggnad, km	8	8	16	17
Skyddsdikning, km	0	0	0	6
Nydikning, ha	0	0	0	0
Rågångar, underhåll, km	5	7	12	20
Skogsgödsling, ha	0	0	0	0
Naturvårdsarbeten, ha	28	28	56	66

Personal

Som distriktschefer finns fyra stiftsskogvaktare, placerade i Ytterhogdal, Strömsund, Trångsviken och Härnösand.

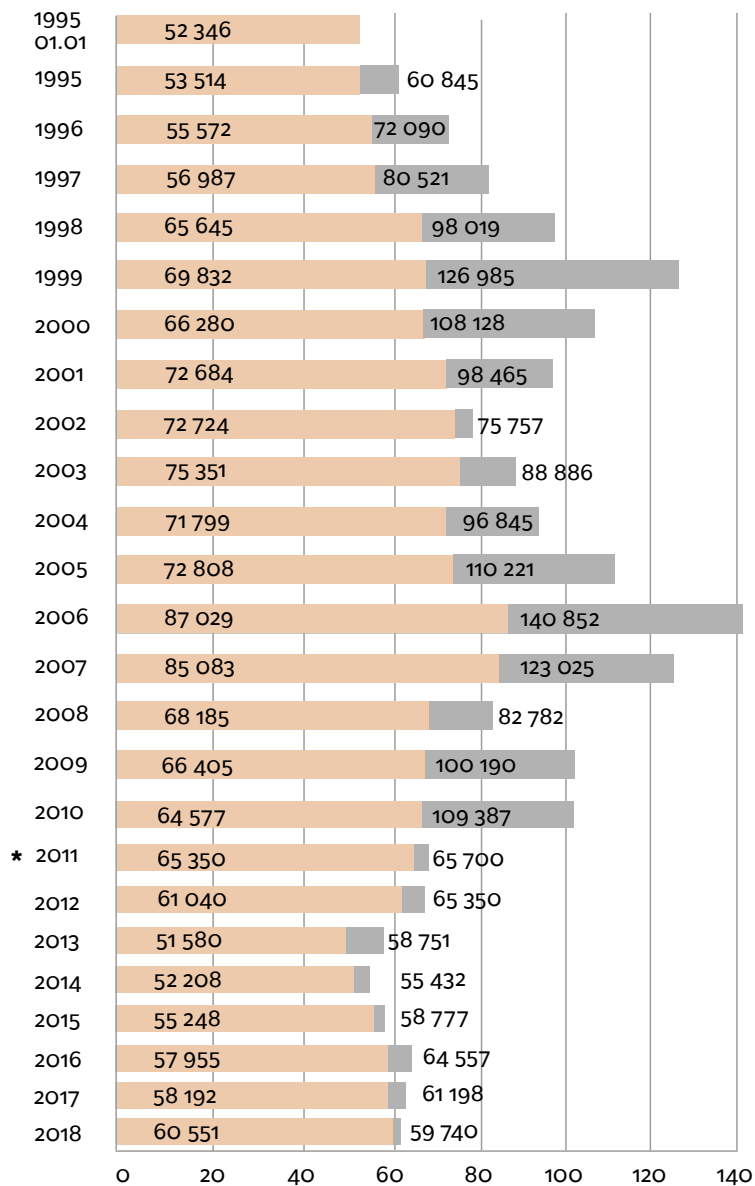
Sommartid anlitas ett 10-tal skogsentreprenörer för röjnings- och planteringsarbeten. All avverkning sker av inledda skogsmaskinentreprenörer. På kontoret i Härnösand arbetar fyra personer.

Antalet personer som har eller har haft anställning. Fast anställda, deltidsanställda, tillfälligt anställda samt entreprenörer.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skogsarbetare, säsonganställda	4	4	1	1	1	-	-
Skogsarbetare extra, plantering mm	2	2	1	1	1	1	1
Stiftsskogvaktare	4	4	4	4	4	4	4
Kontor	3	3	3	3	3	3	3
Entreprenörer	93	95	97	96	62	55	70
Totalt	106	108	106	105	71	63	78

Prästlönefondens utveckling

Grundkapital och marknadsvärde per 31.12 (tusental kronor)

Med grundkapital menas det kapital pastoraten satte in 1 januari 1995 och som senare förändrats genom köp och försäljningar av fastigheter samt den årliga värdesäkringingen.

* Prästlönefonden har rensats från tidigare års vinster som samförvaltats i fonden.

Miljöarbete

Kyrkan är en av landets äldsta markägare och har ägt mark i tusen år. Redan år 1008 omnämns en gåva till Skara biskopsstol i samband med Olof Skötkonungs dop i Husaby källa. Brukandet av mark har därmed en mycket lång tradition inom kyrkan. Tidigt fanns regler och planer för att upprätthålla ett uthålligt brukande med ett evigt perspektiv. Sättet att bruka marken har varierat över tiden. Med forskning och erfarenheter erhålls nya kunskaper som ofta leder till ändrade värderingar. Idag är det därför en självklarhet att vårt skogsbruk är förenat med en hög ambition vad gäller natur- och kulturminnesvård. Vi har sk. gröna skogsbruksplaner och ett flertal områden finns avsatta som reservat och stora arealer är undantagna skogsbruk.

Klimatförändringen

Samlad expertis är enig om att förbränningen av fossila bränslen har ökat växthuseffekten med den följden att medeltemperaturen stiger på jorden. För att motverka den utvecklingen strävar man att efter att övergå till allt mer förnyelsebara energikällor. Skogens roll som förnyelsebar resurs och kvävebindare har blivit mer allmänt känt och uppmärksammat. En effekt av temperaturökning i Sverige är att tillväxten i våra skogar kommer att öka.

Brukad mark

Nämnden förvaltar 96 966 ha mark varav cirka 84 000 ha är skogsmark enligt internationell definition (kröntäckningsgrad). Den produktiva skogsmarksarealen är 69 711 ha enligt svensk definition. Av det totala markinnehavet brukas cirka 56 000 ha för virkesproduktion. Tillväxten i skogarna är högre än tidigare beräkningar och det totala virkesförrådet ökar.

Miljöcertifiering enligt PEFC

Egendomsnämnden har miljöcertifierat skogsbruket enligt PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes). PEFC är världens största skogscertifieringssystem med ett ursprung från familjeskogsbruket.

Åtta stift är certifierade enligt PEFC fyra enligt FSC och sex är dubbelscertifierade. Stiftet har bildat en gemensam paraplyorganisation, Svenska kyrkans skogscertifiering, för att rationellt kunna hantera administrationen och rutinerna kring skogscertifieringen. Föreningen har en expert anställd. Föreningen kontrollerar genom internrevisioner att medlemmarna (stiften) följer certifieringskraven. Föreningens verksamhet kontrolleras i sin tur av en extern oberoende auktoriserad revisor.

För den interna kontrollen och uppföljningen anlitar Svenska kyrkans skogscertifiering Hushållningssällskapet i Karlstad. Resultatet visar att vi lever upp till standarden på ett bra sätt. Certifieringen innebär att särskilda kriterier

ska uppfyllas bland annat ska minst fem procent av skogsmarksarealen ska avsättas för naturvårdsändamål och anlidade entreprenörer ska vara PEFC certifierade. Utöver de krav som ställs i fält ska förvaltningens rutiner och administration dokumenteras och följas upp. Kravet på metoder och rutiner är ett led i att ständig sträva efter förbättring.

Certifieringskraven anger en miniminivå och visar inte den enskilde markägarens verkliga ambition. Stiftet har exempelvis för närvarande tio procent av skogsmarksarealen undantagen skogsbruk. En grön skogsbruksplan ska finnas där bland annat alla naturvårdsområden finns markerade på kartan.

Verksamhetens klimatpåverkan

När träden växer binds koldioxid. En ökad skogsproduktion och en ökad användning av skogsprodukter motverkar utsläppen av växthusgaser. Våra skogar de skogsbaserade produkterna utgör grunden i den växande bioekonomin. Ett ansvarsfullt och långsiktigt hållbart skogsbruk kan därmed i sig betraktas som klimatfrämjande verksamhet.

Nedan redovisas nyckeltal för verksamhetsåret ur ett klimatperspektiv. I denna beräkning har inte skogsmarkens koldioxidupptag beaktats. Avverkningen betraktas här som ett direkt utsläpp av koldioxid även om det är bundet i olika produkter under olika lång tid beroende på produktens livslängd. Huvuddelen av produkterna hamnar slutligen som bränsle i energiproduktionen där de inte sällan ersätter olja vilket i sin tur minskar utsläppen av koldioxid. Den biogena koldioxiden som finns i träd och växter ingår redan i atmosfärens kolkretslopp. Det är den fossila koldioxiden från kol och olja tillför atmosfären nya mängder koldioxid som måste minska. Skogarna har under året bidragit till en nettoinlagring av 32 103 ton CO₂. Det kompenserar för cirka 3 000 svenskers årliga klimatpåverkan.

VERKSAMHETENS KOLDIOXIDBALANS 2018

	ton CO ₂
Skogarnas bindning av CO ₂ genom sin tillväxt	259 507
Uttag av skogsprodukter	-226 075
Avverkningsmaskinernas utsläpp	-1 123
Skogsvårdsmaskinernas utsläpp	-79
Förvaltningspersonalens och egendomsnämndsledamöternas resor	-14
Vägbyggnadsmaskinernas utsläpp	-113
Nettoeffekt inlagring av	32 103 ton CO ₂

Det intellektuella kapitlet

Det finns tillgångar som inte redovisas i balansräkningen men som ändå utgör en stor tillgång för egendomsnämnden.

Genom att redovisa det så kallade intellektuella kapitalet vill vi ge en beskrivning av dessa tillgångar. Det intellektuella kapitalet är uppdelat i tre delar:

- Humankapitalet utgörs av den kunskap och kompetens som de anställda besitter.
- Strukturkapitalet är de specialanpassade resurser som byggts upp kring verksamheten. Vanligtvis databaser, dataprogram, organisationsstrukturer o. dyl.
- Kundkapitalet är våra relationer med kunder såsom sågverk, skogsindustri, arrendatorer med flera.

Humankapitalet

Förvaltningen består av två centralt placerade stiftsjägmästare, en ekonom och fyra stiftsskogvaktare. Samtliga har en högskoleutbildning i botten. Ledningsfunktionen sköts från Härnösand av de två stiftsjägmästarna. Den operativa verksamheten inom de fyra skogvaktardistrikten sköts av respektive stiftsskogvaktare.

Strävan är att upprätthålla en rationell och kostnadseffektiv förvaltning med hög kvalitet som är rustad att leva upp till de förväntningar och krav som ställs. Det är därför viktigt att personalen ständig tar till sig ny kunskap grundad på forskning och erfarenheter. Samt att ny rationell teknik tas tillvara i förvaltningen. Under året har bland annat utbildning skett inom följande områden:

- Naturvärdesbedömning
- Geografiskt informationssystem (GIS)

All avverkning sker med anlidade entreprenörer. Det ställs krav på att samtliga entreprenörer ska vara PEFC certifierade. Flera entreprenörer är årligen återkommande och har arbetat åt kyrkan under lång tid. Nämnden har inga egna skogsmaskiner. Skogsvårdsarbetet sker med säsongsanställd personal och med anlidade entreprenörer.

Strukturkapitalet

Vi är tillsammans med stiftet ansluten till den gemensamma IT-plattformen, GIP. Det skogliga GIS-systemet ligger på egen server. Varje stiftsskogvaktare har via uppkoppling möjlighet att ansluta till det centrala datasystemet för att administrerar det egna distriktets skogsplaner med digitala kartor. Det skogliga registret med tillhörande kartor ajourförs löpande. Vi har ett GIS system med möjlighet att skapa kartor efter olika behov. Via GIS systemet finns även åtkomst mot olika myndighetsregister såsom riksantikvarieämbetet för fornlämningar och skogstyrelsen för naturskyddade områden. I fält används

handburna GPS mottagare som även de är integrerade i GIS systemet.

Under året har de skogliga planerna förnyats med hjälp av laser data.

Samtliga fakturor hanteras digitalt och även inkommande handlingar skannas och administreras digitalt. Därmed erhålls samtidigt ett elektroniskt arkiv över verifierat och handlingar. Genom uppkoppling har stiftsskogvaktarna även möjlighet att ansluta sig till stiftskansliet och virkesredovisningssystemet VIOL. Vi driver tillsammans med tolv andra stift STIFAST ek. förening som har utvecklat ett fastighets- och arrenderegister varifrån närmare ett tusen arrenden administreras. Under året har skogsbruksplanerna ajourförts med hjälp av laserdata. Digitala markstrukturkartor i kombination med grundvattenkartor är ett stort stöd vid avverkningsplanering.

Detta för att minska körskadorna vid avverkning.

Vidare har vi direktkoppling till lantmäteriets centrala fastighetsregister med tillgång till alla officiella fastighetsuppgifter och fastighetskartor. Arbete pågår för att samordna system med andra stifts egendomsförvaltningar.

Genom fastighetsinnehavet är egendomsnämnden engagerad i ett flertal samfälligheter.

Vad gäller jakt och fiske så deltar vi i 55 viltvårdsområden och 100 fiskevårdsområden.

Skogsbilvägarna är ofta samägda och drivs som vägsamfälligheter. Totalt är vi representerade i 151 vägsamfälligheter.

När det gäller certifieringsarbetet så driver vi tillsammans med 12 andra stift föreningen Svenska kyrkans Skogscertifiering för att på ett enhetligt och rationellt sätt samordna miljöarbetet. Tillsammans med nio andra stift har vi bildat STIFAST ek.för. där vi gemensamt har utvecklat ett datasystem för att administrera fastigheter och olika arrendeupplåtelse. Datadriften för skogsbruksplanerna är samordnade med tre andra stift.

I ENSO, egendomsförvaltningarnas samarbetsorgan, sker en samordning av gemensamma frågor. Där är samtliga stift representerade genom respektive ordförande och förvaltningschef.

Genom skogsbruket är vi medlem i Skogforsk, Stiftelsen Skogsbrukets forskningsinstitut och virkesmätningföreningen, VMF Nord ek. för.

Kundkapitalet

Genom fortlöpande kontakter med våra kunder följer vi efterfrågan på virket. Under året har även ett flertal industrier besökts. Årets exkursion med pastoraten var förlagd till Krokoms pastorat med temat ”Skogs- och älgförvaltning”.

Risker och riskkontroll

All verksamhet är dagligen utsatt för risker. Med en aktiv riskhantering kan riskerna begränsas och kontrolleras.

Rätt urval av medarbetare och kunskapskontroll bidrar till att hålla nere risken. Kundurvalet är också ett sätt att minska risken. Nedan anges några riskområden:

Kredit och motpartsrisker

Löpande under året levereras virkesvolym till ett rätt så stort antal kunder. Regelmässigt krävs förskottsbetalning eller säkerheter, vanligen bankgarantier, för köparna motsvarande virkesvärdet. Undantag görs för börsnoterade företag, exempelvis SCA, som anses som säkra köpare.

Valet av kunder är den viktigaste riskhanteringen. I oklara fall införskaffas kreditupplysningar. Arrenden och hyror betalas i förskott, varför risken för utebliven betalning begränsas. Vid fastighetsförsäljningar krävs full betalning innan avstyckning eller lagfarter beviljas för köparen.

Marknadsrisker

Virkespriserna varierar enligt köparnas marknadsprislistor. Vi strävar efter att teckna avtal som begränsar prisvariationer. Olika försäljningsmetoder prövas.

Finansiella instrument

För förvaltningen av prästlönefonden finns en etiskpolicy som följer Svenska kyrkans centrala policy. Därutöver finns en placeringspolicy som reglerar allokeringen samt vilken typ och fördelning av finansiella instrument som tillåts i portföljen. Genom en spridning på korta och långa köp av obligationer kan ränterisken nedbringas om än den finns. Aktier är starkt beroende på kursutvecklingen på

fondbörsen. Därför inköps aktier med spridning på olika branscher och företag samt även en del på utlandsmarknaden.

Operativa risker

Administrativa risker kan motverkas genom tydliga rutiner för personalen samt fortlöpande adekvat vidareutbildning. Den internkontrollen är viktig och kan vidareutvecklas.

IT-risker kan alltid förekomma. I möjligaste mån är vi anslutna till transaktionssystem via storbankerna.

Det tas dagligen säkerhetskopior på databaserna på vår centrala dataservert. De så kallade legala riskerna, brottslighet, förebyggs genom internkontroll. För avverkat virke är vi noga med skyddsmärkningen av virket för att förhindra virkesstölder och felaktiga redovisningar av inmätt virke. Vi har en egen kulör, lila, registrerat hos virkesmätningssamfundet som stiftets egen färg vid virkesmärkning. Vi ligger uppkopplad till VIOL-systemet, där all virkesredovisning sker med uppgifter från den opartiska Virkesmätningssamfundet och Skogsbrukets Datacentral. Genom vår direkta uppkoppling till VIOL-systemet kan vi kontrollera virkesflödet varje dag. Uppkopplingen mot Viol-systemet finns förutom på vårt kontor i Härnösand även ute på varje stiftsskogvaktardistrikt.

Försäkringar

All skogsmark är brandförsäkrad hos Länsförsäkringar. Byggnader är fullvärdesförsäkrade eller första risk försäkrade motsvarande värdet. Vi har en försäkring på person- och sakskada på upp till 10 miljoner kronor.

Egendomsnämnden på studiebesök vid SCAs sågverk i Tunadal i anslutning till ett sammanträde.

Branschgemensam utbildning i målbildsarbete för naturvårdshänsyn vid Bodsjön

Slutavverkning i Storåsen

FASTIGHETSFÖRÄNDRINGAR UNDER ÅRET

Under året har ett antal försäljningar av mark genomförts. Dessa är:

Försäljningar

HOLMS PRÄSTBOL 1:14 till Indalens
Pastorat ca 3389 m²

NÄTRA PRÄSTBORD 1:77 till Robin och
Ida Arnqvist ca 1970 m²

DEL AV SVEG 6:4 till Bård och Magdalena Andersson
ca 1700 m²

**Ökat byggande i trä. Här ett flervåningshus
i Växjö. Byggt i block av korslimmade massiva
träelement, CLT.**

Årsredovisning för räkensårsåret 2018

PLT 2019-58 1.1
Prästlönetillgångarna i Härnösands stift
Org nr 888000-5064

Förvaltningsberättelse

INFORMATION OM VERKSAMHETEN

Prästlönetillgångarnas historiska tillkomst

Ursprunget till den kyrkliga egendomen ligger långt tillbaka i historien. För att en socken skulle få sig en präst tilldelad, ålades bönderna att bygga en kyrka och prästgård och att till kyrkobyggnaden lägga viss jord för prästens underhåll, prästlönefastigheter. När prästlönefastigheter säljs ska köpeskillingen fonderas i prästlönefonden. Prästlönetillgångarna utgörs därmed av antingen prästlönefastigheter eller prästlönefond.

Prästlönetillgångarnas rättsliga ställning

Prästlönetillgångarna har genom århundraden setts som självägande stiftelseliknande rättssubjekt. I samband med relationsändringen kyrka-stat år 2000 har i lag klarlagts att prästlönetillgångarna ska förvaltas som självständiga rättssubjekt. Fastigheterna saknar lagfart men har inskrivningen. ”Prästlönetillgång, Svenska kyrkan.” Den rättsliga synen på prästlönefastigheterna har därmed inte ändrats sedan dess tillkomst.

Prästlönetillgångarna är till sin karaktär lik avkastningsstiftelser, stiftelselagen är dock ej tillämplig. Att endast avkastningen får användas skall garantera att förmögenheten består över tiden. Kapitalvärdeskyddet för prästlönefonden sker genom krav på årlig värdesäkring och prästlönefastigheterna antas värdeskyddade genom att fastighetspriserna följer den allmänna kostnadsutvecklingen.

Förvaltning av prästlönetillgångarna

Enligt lag 1998:1591 ska prästlönetillgångarna förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Genom kyrkoordningen, kap 46 §2, har Svenska kyrkan delegerat sitt förvaltningsuppdrag till stiftens. Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning och får utfärda särskilda bestämmelser om förvaltningen. Stiftsfullmäktige i Härnösands stift har, liksom sju andra stift, utsett en Egendomsnämnd med ansvar och uppgift att förvalta stiftets prästlönetillgångar. Prästlönetillgångarna består av tre rörelsegrenar jord, skog och fond vilka utgör egna resultatenheter. Förvaltningen av prästlönetillgångarna ska bära sina egna kostnader. Prästlönetillgångarnas säte är beläget i Härnösands kommun.

Avkastning och ändamål

Enligt lag 1998:1591 har prästlönetillgångarna till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningar för Svenska kyrkans förkunnelse. De församlingar och pastorat vari prästlönetillgångarna har sitt ursprung, har andel i avkastningen. Andelstalsägarna har rätt till minst hälften

av avkastningen, resterande del ingår som del av det inomkyrkliga utjämningsystemet. Det är stiftsfullmäktige som fastställer utdelningens storlek och fördelning.

I Härnösands stift har utdelningen fördelats med hälften enligt andelstalen och hälften till det inomkyrkliga utjämningsystemet. Ändamålet med avkastningen är att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse, KO 46 kap §1. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Arealuppgifter

Egendomsnämnden i Härnösands stift förvaltar 93 996 ha, av detta är 69 711 ha produktiv skogsmark.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Rörelsegrenen Skog

Under året avverkades totalt 199 114 m³fub (192 848 m³fub). Gallringsavverkningarna utgjorde 25% (28%) av volymen. Den försålda virkesvolymen med hänsyn tagen till lagerförändringen uppgick till 200 132 m³fub (202 272 m³fub).

Årets resultat blev 46,5 mkr (40,3 mkr) vilket var mer än budget. Ersättningen för fallrätter och vindkraftverk ökade med 4,3 mkr och uppgick till totalt 12,2 mkr.

Rörelsegrenen Jord

Jordbruket utgör den minsta del av prästlönetillgångarna i Härnösands stift. Samtliga gårdsarrenden är avvecklade. Jordbruksmarken utarrenderas som sidoarrenden. Efterfrågan på jordbruksmark är relativt svag i stiftet. Överskottet från jordbruket blev 176 tkr (142 tkr) vilket var enligt budget.

Rörelsegrenen Fond

2018 blev ett av de sämsta börsåren sedan den globala finansiella krisen 2008. Börsoran inleddes under hösten då amerikanska långräntor började stiga samtidigt som Federal Reserve fortsatte att höja räntan. Marknaden oroade sig för att stigande räntor skulle dämpa företagets vinster. Många bekymrade sig också för hur handelskriget mellan USA och Kina skulle påverka den globala ekonomin. Under andra delen av året föll många teknikbolag kraftigt. Världens största börsbolag, Apple, tappade över 350 miljarder i marknadsvärde. Stockholmsbörsen sjönk med knappt 11% (+10 %) under året som helhet. Prästlönefonden hade en utveckling på -2,8% (+5,6%). Prästlönefonden resultat på 2,1 mkr (5,9 mkr) underskred budget.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusental kronor. Uppgifter inom parentes avser föregående år.

FLERÅRSÖVERSIKT

	2018	2017	2016	2015	2014
Rörelsens intäkter, mkr	102,6	124,5	115,0	97,7	109,3
- varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter, mkr	0,2	28,0	28,6	2,0	0,5
Årets resultat, mkr	44,1	72,3	65,6	35,6	47,6
Förslag till utdelning, mkr	42,0	42,0	40,0	39,0	42,0
Balansomslutning per bokslutsdag, mkr	650,7	644,0	609,0	580,1	580,7
<i>Nyckeltal</i>					
Vinstmarginal skog, %	48,6	35,9	37,7	37,0	40,4
Vinstmarginal jord, %	71,8	74,0	75,8	51,5	52,8
<i>Direktavkastning</i>					
Direktavkastning skog, %	2,4	2,1	2,0	1,7	2,1
Direktavkastning jord, %	1,7	1,3	1,4	0,9	0,8
Direktavkastning fond, %	3,6	10,3	2,2	4,1	20,2
Direktavkastning förvaltade tillgångar	2,4	2,3	2,0	1,8	2,5
<i>Totalavkastning</i>					
Totalavkastning, skog (%)	2,6	1,1	3,8	9,7	9,6
Totalavkastning, jord (%)	6,1	-4,4	4,1	0,9	0,8
Totalavkastning, fond (%)	-2,8	5,6	5,4	8,2	20,8
Totalavkastning förvaltade tillgångar	2,5	1,2	3,9	9,6	2,7
Marknadsvärden förvaltade tillgångar, mkr					
Skog *	2 000,7	1 995,7	2 129,9	2 118,5	1 956,4
Jord	10,9	10,5	11,7	10,9	14,0
Fond	59,6	61,2	62,4	57,5	55,4
Summa marknadsvärde förvaltade tillgångar, mkr	2 071	2 067	2 204	2 187	2 026

* 14,5 mkr av marknadsvärdet på skogen utgörs av vindkraftsanläggningarna i Rätan och Sidensjö

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.

Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde för förvaltade tillgångar.

Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

För att det genomsnittliga marknadsvärdet på skogen ska överensstämma med värdeutvecklingen över tid, så används ett 5-års snitt.

Marknadsvärden - Marknadsvärdet för jord och skog ovan har beräknats som taxeringsvärdet * 1,33 för att möjliggöra

relevanta jämförelser över tiden och mellan stiftens.

Marknadsvärde grundat på 2018 års köpeskillingsstatistik från LRF Konsult, 289 kr/m3sk, se nedan.

Cirka 12% av den totala virkesvolymen utgörs för närvarande av naturskyddad skog och genererar därmed ingen ekonomisk avkastning. Skogsbruksvärde brukad skog, se nedan.

	2018-12-31	2017-12-31
Skogsvärde totalt	2 528 mkr	2 520 mkr
- direktavkastning	1,8%	1,6%
Skogsbruksvärde brukad skog	2 230 mkr	2 153 mkr
- direktavkastning	2,1%	1,9%

Finansiella instrument

Förvaltarens riktlinjer för placering av prästlönefonden

Prästlönefonden förvaltas diskretionärt av Handelsbanken. Placeringarna sker efter en av stiftsfullmäktige fastställd finanspolicy. Portföljen medger aktier mellan 30%–60% räntebärande värdepapper 35%–60% samt alternativa investeringar med kapitalskydd 10%–15%. Den neutrala fördelningen i fonden är 50%–35%–15%. Finanspolicyn är anpassad efter Svenska Kyrkans centrala policy och ställer höga etiska krav vad gäller bland annat vapen, alkohol och porr.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Det har varit ett ovanligt år ur väderhänseende. Året inleddes med rekordstora mängder snö, särskilt i kustregionen med ett officiellt uppmätt snödjup på 175 centimeter strax utanför Härnösand. Det stora snödjupet ledde till svåra avverkningsförhållanden. Avverkningsplanerna planerades därför om och flyttades från kusten till inlandet. Efter en kort vår kom sommaren som blev varm och torr. Juli månad var den varmaste juli på 260 år. På grund av brandsrisken fick både en del avverkningar och markberedningar ställas in under sommaren. Under några veckor rasade flera bränder runt om i stiftet. Förvaltningen stod dagligen i löpande kontakt med myndigheter och andra större markägare för att följa utvecklingen.

Två bränder drabbade kyrkans mark, Stor-Tävjeåsen norr om Vemdalen och Storbrättan utanför Lillhärdaal. Sammanlagt brann cirka 60 hektar skogsmark. Skogarna är brandförsäkrade. Naturvårdsverket önskar bilda naturreservat av delar av brandområdet i Storbrättan. Förhandlingar har inletts med länsstyrelsen om reservatsbildning. Stor-Tävjeåsen lämnas för fri utveckling till gagn för den biologiska mångfalden.

De uppskjutna markberedningarna kunde genomföras under hösten, likaså de planerade skogsvårdsåtgärderna, förutom naturvårdsbränningen som ställdes in av naturliga skäl. På grund av torkan har dock flera tidiga planteringar helt eller delvis misslyckats. Utfallet av detta kommer att visa sig först vid inventeringarna 2019. Som en följd av detta har avsättningen för skogsvård ökat med närmare en miljon för om- och hjälpplanteringar, och totalt med 2,1 mkr för 2018. Den totala skogsvårdsskulden uppgår nu till 12,4 mkr.

Konjunkturen för skogsnäringen har varit god under året. En stark efterfrågan på skogsprodukter har lett till stigande priser. Årets totala avverkningsvolym uppgick till 199 114 m³fub. Gallringsandelen utgjorde 50 347

m³fub, vilket utgör 25% av den totala avverkningsvolymen.

Prästlönetillgångarna medverkar indirekt i produktionen av förnyelsebar elenergi genom sina tre fallrättsavtal och två markarrendeavtal för vindkraft. Fallrättsavtalen genererade tillsammans 7,8 mkr och markarrendena för vindkraft inbringade 4,4 mkr. Intäkterna från förnyelsebar energiproduktion uppgick därmed till hela 12,2 mkr. Det är en ökning med 4,2 mkr jämfört med föregående år. Orsaken till ökningen är främst det höjda elpriset som utgör en faktor i beräkningen av ersättningen.

Flera vindkraftsområden i stiftet är under utredning och prövning, varav två områden berör prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna äger ett flertal byggnader som hör till sig från jord- och skogsbruket. Det är främst enklare byggnader såsom skogskojor, härbren och lador. Under året har en byggnadsinventering genomförts som dels ska ligga till grund för beslut om vilka byggnader som ska avyttras, och dels som underlag till framtida byggnadsunderhållsplaner.

Naturvårdsambitionen är hög och naturvårdsfrågor beaktas i alla moment. I avverkningsplaneringen ingår rutinemässigt att göra en systematisk bedömning av naturvärdena. Områden med höga naturvärden tas ur drift och avsätts frivilligt. Kyrkan har skogar med höga naturvärden och avsättningarna uppgår för närvarande till 9% av den produktiva skogsmarksarealen och 12% av det totala virkesförrådet.

Då de avsättningar som görs även representerar höga ekonomiska värden, är det viktigt att de håller höga naturvårdskvaliteter. Under året har en extern naturvårdsexpert anlåtts för att utföra en systematisk stickprovskontroll med inventering av de avsatta områdena.

Inventeringen bekräftade att kyrkans naturvårdsavsättningar håller mycket höga naturvärden.

För rörelsegrenen Skog blev vinsten 46,5 mkr

Prästlönefonden har en diskretionär förvaltning som regleras av en finanspolicy som är anpassad efter Svenska kyrkans centralt antagna policy. Finansmarknaden har haft en svag utveckling under året och blev det sämsta börsåret på tio år. Den svenska börser (OMX30) hade en positiv utveckling fram till september på 6% men året avslutades med en nedgång på totalt 11%.

För rörelsegrenen Fond blev vinsten 2,1 mkr.

Jordbruksverksamheten, som i huvudsak utgörs av sidorendan, är den minsta andelen av prästlönetillgångarna.

Efterfrågan på jordbruksmark är svag och antalet jordbruksföretag minskar i stiftet.

För rörelsegrenen Jord blev vinsten knappt 0,2 mkr.

► Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Den börsnedgång som avslutade året resulterade i att prästlönefondens marknadsvärde understeg fondens bokförda värde på bokslutsdagen. Under inledningen av 2019 hade börsen återhämtat sig och fondens marknadsvärde ökade med 2,2 mkr fram till 31 januari och per den sista februari var ökningen ytterligare 1,6 mkr.

Framtida utveckling

Våra skogar och de skogsbaserade produkterna utgör grunden i den växande biokemin. En ökad användning av skogsprodukter motverkar utsläppen av växthusgaser. Efterfrågan på förnyelsebara skogsprodukter har ökat och nya produkter baserade på skogsråvara utvecklas. Skogsindustrin i regionen har gjort stora investeringar för att möta den ökande efterfrågan. Det skapar en framtidstro för skogsbruket i stort.

Arbetet med att uppdatera och förfina skogsbruksplanerna kommer att fortgå. Genom att tillvarata ny teknik och nya kunskaper kan avverkningsplaneringen göras mer effektiv samt bidra till att minska körskador.

Bevakning av fastighetsmarknaden kommer att fortgå för att ersätta de naturreservat som står i tur att bildas på kyrkans mark.

Efterfrågan på tomtmark finns på olika håll i stiftet. Några tomtprojekt pågår och initiativ har tagits för att utveckla ytterligare tomtområden.

Samarbetet med andra stift och kyrkan centralt kommer att fortgå och utvecklas. Genom samarbete kan resurser och specialistkompetens delas och därmed behållas inom den kyrkliga förvaltningsorganisationen. Strävan är att upprätthålla en rationell och kostnadseffektiv förvaltning med hög kvalitet som är rustad att möta framtidens krav och förväntningar.

Harspår i nysnö.

EGET KAPITAL

	2018	2017
Bundet eget kapital		
Prästlönefastighetskapital		
Belopp vid årets ingång	475 569	445 931
Köp/försäljning av prästlönefastighet (netto)	2 331	31 662
Avskrivning	<u>-2 076</u>	<u>-2 024</u>
Belopp vid årets utgång	<u>475 824</u>	<u>475 569</u>
Prästlönefondskapital		
Belopp vid årets ingång	58 192	57 956
Köp / försäljning av prästlönefastighet (netto)	-2 331	-31 662
Avskrivning	2 076	2 024
Realisationsvinst fastighetsförsäljning	199	27 980
Intrångsersättningar mm enligt KO 46:10	1 062	848
Värdesäkring enligt KO 46:11	<u>1 204</u>	<u>1 046</u>
Belopp vid årets utgång	<u>60 402</u>	<u>58 192</u>
Fritt eget kapital		
Balanserade medel		
Belopp vid årets ingång	24 741	30 228
Omföring föregående års resultat	42 420	34 513
Utdelningar till församling/pastorat	-21 000	-20 000
Särskild utjämningsavgift till stiftet	<u>-21 000</u>	<u>-20 000</u>
Belopp vid årets utgång	<u>25 161</u>	<u>24 741</u>
Redovisat årsresultat		
Belopp vid årets ingång	42 420	34 513
Omföring föregående års resultat	-42 420	-34 513
Redovisat årsresultat	44 144	72 294
Realisationsvinst fastighetsförsäljning	-199	-27 980
Intrångsersättning mm enligt KO 46:10	-1 063	-848
Värdesäkring enligt KO 46:11	<u>-1 204</u>	<u>-1 046</u>
Belopp vid årets utgång	<u>41 678</u>	<u>42 420</u>

Förslag till vinstdisposition

Fritt eget kapital enligt balansräkningen uppgår till 66 839 tkr. Då har till bundet eget kapital överförts 199 tkr för reavinster från fastighetsförsäljningar samt 1 063 tkr för intrångsersättningar och andra upplåtelser. Värdesäkring av kapitalet har gjorts med 1 204 tkr.

Balanserad vinst från föregående år	<u>25 161</u>
Tillkommande redovisat disponibelt årsresultat	<u>41 678</u>

Summa	<u>66 839</u>
--------------	----------------------

Egendomsnämnden beslutar att vinstmedlen disponeras så

att till församlingar/pastorat utdela efter andelstal	21 000
---	--------

att till nationell nivå inleverera som del i utjämnningssystemet	21 000
--	--------

att i ny räkning överföra	<u>24 839</u>
---------------------------	---------------

Summa	<u>66 839</u>
--------------	----------------------

Miljöinformation

Prästlönetillgångarna bedriver ingen enligt miljöbalken tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet.

Skogsbruket är i likhet med nio andra stift certifierat enligt PEFC. Administrationen och rutinerna kring certifieringsarbetet sköts i den stiftsgemensamma Svenska kyrkans PEFC ekonomiska förening där representanter från respektive medlemsstift ingår. Miljöarbetet revideras dels internt och av extern auktoriserad PEFC-revisor från DNV.

För den interna revisionen anlitar samtliga stift Hus-hållningssällskapet. Där kontrolleras bland annat tagen naturvårdshänsyn vid slutavverkningarna.

Klimatpåverkan

Skog som växer tar upp stora mängder koldioxid (CO₂) ur luften. En ökad skogsproduktion och ett ökat användande av skogsprodukter motverkar effekten av utsläppen av växthusgaser.

Därmed är ett ansvarsfullt och långsiktigt skogsbruk en klimatfrämjande verksamhet i sig. En beräkning av förvaltningens klimatpåverkan har gjorts. Där har hänsyn tagits till förvaltningens klimatpåverkan i form av utsläpp i sin verksamhet genom avverkning, markberdning, vägbyggnad, persontransporter och dylikt. Avverkningsvolymen i sig betraktas som ett direktutsläpp även om koldioxiden är bunden i olika produkter under olika lång tid. Kyrkans skogar har bidragit till att motverka klimatpåverkan under året genom en inlagring av 32 102 ton (20 534 ton). Då har inte skogsmarkens inlagring av CO₂ beaktats, vilket skulle ge en väsentligt högre siffra.

RESULTATRÄKNING

	Not	2018	2017
Rörelsens intäkter	3		
Intäkter prästlönefastigheter	4, 5	100 114	90 463
Intäkter prästlönefond	4	2 232	6 086
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	4	199	27 980
Övriga rörelseintäkter		88	17
Summa rörelsens intäkter		102 633	124 546
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-39 052	-36 832
Övriga externa kostnader	5, 6	-6 251	-5 188
Kostnader för inhyrd personal	7	-6 224	-6 043
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar		<u>-2 127</u>	<u>-2 088</u>
Summa rörelsens kostnader		-53 654	-50 151
Rörelseresultat	3	48 979	74 395
Resultat från finansiella investeringar	8		
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		<u>288</u>	<u>1 076</u>
Summa resultat från finansiella investeringar		288	1 076
Resultat efter finansiella poster		49 267	75 471
Bokslutsdispositioner	9	-1 232	72
Skatt	20	<u>-3 891</u>	<u>-3 249</u>
ÅRETS RESULTAT		44 144	72 294

Prästlönefastigheter och prästlönefonder skall förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning skall kapitalisering ske enligt nedan.

Årets resultat enligt resultaträkningen	44 144	72 294
Intrångsersättningar mm enligt KO 46:10	-1 063	-848
-Värdesäkring enligt KO 46:11	-1 204	-1 046
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde	<u>-199</u>	<u>-27 980</u>
Disponibelt för utdelning	<u>41 678</u>	<u>42 420</u>

BALANSRÄKNING

	Not	2018-12-31	2017-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Materiella anläggningstillgångar</u>			
Prästlönefastigheter	10	475 824	475 569
Inventarier, verktyg och installationer	11	207	359
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	12	116	116
		476 147	476 044
<u>Finansiella anläggningstillgångar</u>			
Prästlönefond	13	60 402	58 192
Övriga långfristiga placeringar	13	<u>148</u>	<u>1 828</u>
		60 550	60 020
Summa anläggningstillgångar		536 697	536 064
Omsättningstillgångar			
Varulager		771	781
<u>Kortfristiga fordringar</u>			
Kundfordringar		10 390	9 542
Övriga fordringar		3 768	2 908
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	<u>11 996</u>	<u>5 512</u>
		26 154	17 962
Kortfristiga placeringar	15	64 508	74 571
Kassa och bank		<u>22 530</u>	<u>14 663</u>
		87 038	89 234
Summa omsättningstillgångar		113 963	107 977
Summa tillgångar		650 660	644 041

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER

	Not	2018-12-31	2017-12-31
Eget kapital	16		
<u>Bundet eget kapital</u>			
Prästlönefastighetskapital		475 824	475 569
Prästlönefondskapital		60 402	58 192
<u>Fritt eget kapital</u>			
Balanserat resultat		25 161	24 740
Årets resultat		<u>41 678</u>	<u>42 420</u>
Summa eget kapital		<u>603 065</u>	<u>600 921</u>
Obeskattade reserver			
Obeskattade reserver	9	<u>21 779</u>	<u>20 547</u>
Summa obeskattade reserver		<u>21 779</u>	<u>20 547</u>
Avsättningar	17		
Avsättning skogsvård		<u>12 400</u>	<u>10 300</u>
Summa avsättningar		<u>12 400</u>	<u>10 300</u>
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		3 518	3 146
Skatteskuld		3 615	2 253
Övriga skulder		1 692	498
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	<u>4 591</u>	<u>6 376</u>
Summa kortfristiga skulder		<u>13 416</u>	<u>12 273</u>
Summa eget kapital och skulder		<u>650 660</u>	<u>644 041</u>

KASSAFLÖDESANALYS

	2018	2017
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	49 267	75 471
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Av- och nedskrivningar	2 127	2 088
Ökning/minskning av avsättningar	2 100	-800
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-256	-27 980
Betalda inkomstskatter	<u>-2 529</u>	<u>-2 924</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet	50 709	45 855
Kassaflöde från förändring i rörelsekapitalet		
Ökning/minskning av varulager	10	606
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-8 192	-4 420
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	<u>-219</u>	<u>3 290</u>
Kassaflöde från den löpande verksamheten	42 308	45 331
Investeringsverksamheten		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-40	-267
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	198	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	158	-267
Prästlönetillgångar		
<u>Prästlönefastigheter</u>		
Förvärv av prästlönefastigheter	-2 332	-40 292
Försäljning av prästlönefastigheter	200	36 610
<u>Prästlönefondsmedel</u>		
Nettoförsäljning av värdepapper	<u>-530</u>	<u>-937</u>
Kassaflöde från prästlönetillgångarna	-2 662	-4 619
Kassaflöde före utdelning	39 804	40 445
Utdelning till församlingar/pastorat och stift		<u>-40 000</u>
Årets kassaflöde	39 804	445
Likvida medel vid årets början	<u>89 234</u>	<u>88 789</u>
Likvid medel vid årets slut	129 038	89 234
Specifikation av likvida medel vid årets slut		
Kassa och bank	22 530	14 663
Kortfristiga placeringar	<u>64 508</u>	<u>74 571</u>
	87 038	89 234

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Grunder för upprättande

Från och med räkenskapsåret 2016 upprättas årsredovisningen med tillämpning av årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Svenska Kyrkans Redovisningskommitté (KRED).

Värderingsgrund

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inte annat anges.

Belopp

Samtliga belopp är angivna i tusentals kronor (tkr) om inte annat anges. Beloppen inom parentes anger föregående års värden.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter: Intäkter från leveransvirke redovisas i den period virket levererats till köparen. Intäkter från avverkningssupplett och leveransrotköp redovisas i den period virket inmätts. Intäkter från rotposter redovisas vid kontraktstillfället.

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter: i den period uthyrningen sker

Ränteintäkter: i enlighet med effektiv avkastning

Erhållen utdelning: när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker.

Leasing

All leasing, både när prästlönstillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing, dvs leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatter

Prästlönstillgångarna beskattas från och med inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Mark skrivs inte av då nyttjandeperioden är obegränsad. Följande avskrivningstider tillämpas:

Byggnader	25–50 år
Skogsbilvägar	10 år
Skotrar	10 år
Datautrustning	3 år
Övriga inventarier, installationer och verktyg	10 år

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och det skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönstillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönstillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelseerna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel- Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets

princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen. De räntebärande tillgångarna redovisas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde.

Prästlönefundsplaceringar

Prästlönefundsmedel utgör en separat förvaltd tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefundsmedel i balansräkningen. Prästlönefundsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefundsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som en egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefundsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i i prästlönefundsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde, det vill säga marknadsvärdet.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de skall infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödsanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamheten, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaltda prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut, kyrkkontot samt kortfristiga likvida placeringar som är noterade på en marknadsplats.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållen köpeskilling. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillingen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade vinstmedel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Prästlönetillgångarna gör uppskattningar och bedömningar om framtiden. de uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

De uppskattningar och antaganden som Prästlönetillgångarna gjort bedöms inte innebära några väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder nästkommande år. Beräkningen av skogsvårdsskulden grundar sig på faktiska arealer och nyckeltal från verksamhetens skogsvårdskostnader, se not 17.

NOT 3 Information om oberoende rörelsegrenar

	2018	2017
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande		
Skog	100 120	118 267
Jord	248	192
Fond	<u>2 232</u>	<u>6 087</u>
	102 600	124 546
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegrenar enligt följande		
Skog	46 675	68 306
- varav realisationsresultat vid avyttring av anl.tillgång	199	27 979
Jord	176	142
Fond	<u>2 128</u>	<u>5 947</u>
	48 979	74 395

Not 4 Intäkternas fördelning

	2018	2017
<u>Intäkter prästlönefastigheter</u>		
<i>Intäkter skog</i>		
Leveransrotköp	9 117	11 188
Leveransvirke	75 143	67 698
Jaktarrenden	1 255	1 244
Fallrätter	7 839	4 484
Vindkraftsarrenden	4 418	3 472
Övriga intäkter	2 447	2 201
Resultat vid försäljning av fastigheter	<u>199</u>	<u>27 979</u>
	100 451	118 267
Jordbruksarrenden	<u>248</u>	<u>192</u>
	248	192
<u>Intäkter prästlönefond</u>		
Utdelningar	454	434
Realisationsresultat	<u>1 778</u>	<u>5 653</u>
	2 232	6 087
SUMMA	102 600	124 546

Not 5 Operationell leasing

	2018	2017
<i>Not avseende uppgifter som leasetagare</i>		
Framtida minimileaseavgifter som ska erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal		
Förfaller till betalning inom ett år	650	670
Förfaller till betalning senare än ett år men inom fem år	1 312	1 359
Förfaller till betalning senare än fem år	240	482
Under perioden erlagda leasingavgifter	564	687

Den operationella leasingen utgörs i allt väsentligt av hyrda inventarier och lokaler. Storleken på de framtida leasingavgifterna redovisas till nominellt belopp. Variabla avgifter förekommer inte. Inventarier leasas på fem år med möjlighet till utköp. Bilar leasas på tre år med möjlighet till förlängning eller utköp.

Not avseende uppgifter som leasegivare

Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal		
Förfaller inom ett år	6 839	5 116
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	21 600	21 600
Förfaller till betalning senare än fem år	75 400	80 800
Under perioden erhållna leasingavgifter	14 688	9 994

De huvudsakliga leasingavgifterna avser fallrätter och vindkraftsarrenden, övriga avgifter avser jakt- och markarrenden. Leasingavgifterna avseende fallrätter och vindkraft är till större del baserade på elproduktionen och varierar således. Dessa är inte med i framtida leasingavgifter av detta skäl. De som har avtalat om en minimiavgift är däremot med.

Not 6 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2018	2017
<u>Kvalificerade revisorer</u>		
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB		
Revisionsuppdrag	70	70
Andra uppdrag	—	<u>5</u>
	75	70

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på Prästlönetillgångarnas revisorer att utföra, rådgivning eller annat som föranleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter samt verksamhetsrevision. Allt annat är uppdrag.

Not 7 Inhyrd personal och förtroendevalda

All personal är anställd av stiftet och har stiftsstyrelsen som personalorgan. Prästlönetillgångarna belastas med samtliga personalkostnader. Dessa kostnader redovisas under inhyrd personal i resultaträkningen. Som tilläggsinformation i denna not redovisas här kostnader etc för den personal från stiftet som uteslutande arbetar med förvaltningen av Prästlönetillgångarna.

	2018	2017
Kvinnor	1	1
Män	6	6
Totalt	7	7

I sifferuppgifterna nedan ingår den stiftspersonal som uteslutande arbetat åt Prästlönetillgångarna.

Könsfördelningen i Egendomsnämnden

Kvinnor(%)	20,00	20,00
Män(%)	80,00	80,00

Löner, arvoden och andra ersättningar

Ledamöter i		
Egendomsnämnden	208	158
Personal	<u>4 129</u>	<u>3 951</u>
	4 337	4 109

Till ordförande i Egendomsnämnden har ersättning utgått med 45 tkr (34 tkr).

Pensionskostnader och andra avgifter

Pensionskostnader	434	257
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	<u>1 440</u>	<u>1 364</u>
	1 874	1 621

Härnösands stift har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

**Not 8 Resultat från
finansiella investeringar**

	2018	2017
Övriga ränteintäkter och liknande poster		
Räntor	8	8
Skattefria kapitalintäkter	<u>280</u>	<u>1 068</u>
	288	1 076

Not 9 Obeskattade reserver

	2018	2017
Ackumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan	172	190
Periodiseringsfond tax 2013		3 750
Periodiseringsfond tax 2014	3 600	3 600
Periodiseringsfond tax 2015	2 987	2 987
Periodiseringsfond tax 2016	1 400	1 400
Periodiseringsfond tax 2017	3 700	3 700
Periodiseringsfond tax 2018	4 920	4 920
Periodiseringsfond tax 2019	<u>5 000</u>	
	21 779	20 547

Not 10 Prästlönefastigheter

	2018	2017
Ingående anskaffningsvärden	493 567	461 905
Årets förändringar		
-Inköp	2 332	40 292
-Försäljningar och utrangeringar	<u>-1</u>	<u>-8 630</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	495 898	493 567
Ingående avskrivningar	-17 998	-15 974
Årets förändringar		
-Avskrivningar	-2 076	-2 024
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-20 074</u>	<u>-17 998</u>
Utgående bokfört värde	475 824	475 569
Taxeringsvärden		
Mark	1 511 147	1 506 636
Byggnader	1 384	1 180

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokföringsskyldighet. I den öppningsbalansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden.

Not 11 Inventarier, verktyg och installationer

	18-12-31	17-12-31
Ingående anskaffningsvärden	694	543
Årets förändringar		
-Inköp	40	151
-Försäljningar och utrangeringar	<u>-150</u>	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	584	694
Ingående avskrivningar	-335	-271
Årets förändringar		
-Försäljningar och utrangeringar	10	
-Avskrivningar	<u>-52</u>	<u>-64</u>
Utgående ackumulerade avskrivningar	<u>-377</u>	<u>-335</u>
Utgående bokfört värde	207	<u>359</u>

Not 12 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

	18-12-31	17-12-31
Ingående balans	116	
Utgifter under året	—	<u>116</u>
Utgående balans	116	116

Pågående nyanläggning avser planläggningsarbeten för nya tomter på Frösön.

Not 13 Prästlönefond

	Anskaffningsvärde	Bokförtvärde	Marknad-bokslutsdag
Noterade aktier och aktiefonder	28 233	28 233	26 625
Noterade räntebärande värdepapper	31 005	31 005	31 801
Onoterade värdepappersinnehav	1 000	0	0
Depåkonto	1 313	1 313	1 313
Summa prästlönefondsplaceringar	61 551	60 551	59 740

I portföljen ingår prästlönefondskapitalet med 60 402 tkr (58 192) tkr. Vid bokslutet sker en avstämning, realiserade vinster plockas ut liksom investeringar i fastigheter medan försäljningslikvider samt avskrivningar sätts in. Marknadsvärdet per 19-02-28 uppgick till 63 549, varför en nedskrivning ej blev aktuell.

	2018	2017
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	61 020	60 083
Investeringar under året	24 704	29 360
Försäljningar/avyttringar	<u>-24 322</u>	<u>-28 423</u>
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	61 402	61 020
In- och utgående ackumulerade nedskrivningar	<u>-1 000</u>	<u>-1 000</u>
Utgående redovisat värde	60 402	60 020

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	18-12-31	17-12-31
Upplupen ersättning för virkesförsäljning	2 419	
Hyra kansli lokaler		41
Upplupna ersättningar för fallrätter	5 225	1 938
Upplupna ersättningar för vindkraft	4 343	3 451
Övriga poster	<u>9</u>	<u>82</u>
Summa	11 996	5 512

Not 15 Värdepappersinnehav

Värdepappersinnehav	Anskaffnings- värde	Bokfört- värde	Marknad- boslutsdag
Kortfristiga placeringar			
Noterade räntebärande värdepapper SHB	33 465	33 465	33 511
Noterade räntebärande värdepapper Danske Bank	31 043	31 043	31 400

**Summa kort-
fristiga placeringar 64 508 64 508 64 911**

Vid beräkning av nedskrivningsbehov har samtliga placeringar beaktats, varför inget nedskrivningsbehov anses föreligga.

Not 17 Avsättningar

	2018	2017
Avsättning för skogsvård	<u>12 400</u>	<u>10 300</u>
	12 400	10 300

Prästlönetillgångarnas skuld för förmånsbestämda tjänstepensioner vid inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp redovisas som skuld till Härnösands stift i balansposten "Övriga skulder".

Not 18 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	18-12-31	17-12-31
Företbetalda intäkter, övrigt	700	1 028
Sent erhållna fakturor, övrigt	<u>3 891</u>	<u>5 349</u>
Summa	4 591	6 377

Not 16 Förslag till vinstdisposition

Fritt eget kapital enligt balansräkningen uppgår till 66 839 tkr. Då har till bundet eget kapital överförts 199 tkr för reavinster från fastighetsförsäljningar samt 1 063 tkr för intrångsersättningar och andra upplåtelse. Värdesäkring av kapitalet har gjorts med 1 204 tkr.

Balanserad vinst från föregående år	25 161
Tillkommande redovisat disponibelt årsresultat	<u>41 678</u>
Summa	66 839
Egendomsnämnden beslutar	
...att vinstmedlen disponeras så	
...att till församlingar/pastorat utdela	21 000
...att till nationell nivå utdela	21 000
...att i ny räkning överföra	<u>24 839</u>
Summa	66 839

Not 19 Skatt på årets resultat

	2018	2017
Aktuell skatt	<u>3 891</u>	<u>3 249</u>
Skatt på årets resultat	3 891	<u>3 249</u>
Redovisat resultat i skattepliktig verksamhet före skatt	17 686	39 997
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (22%)	3 850	8 799
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	69	170
Skatteeffekt av ej skattepliktig realisationsvinst	-44	-5 736
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	<u>16</u>	<u>16</u>
Redovisad skattekostnad	3 891	3 249

Härnösand 2019-03-20

Sven-Erik Bodén
Ordförande

Elisabet Fjellström

Carina Grahn Hellberg

Priscilda Helenius

Paul Höglund

Bertil Swenson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2019-03-20
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Thomas Åhlund
Auktoriserad revisor

Maud Eriksson

Rolf Larsson

Martin Nilsson

Lena Brunzell

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Härnösands stift, avseende prästlönetillgångarna i Härnösands stift, org.nr 888000-5064

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prästlönetillgångar i Härnösands stift för år 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångar i Härnösands stifts finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *De auktoriserade revisorernas ansvar* samt *De icke-auktoriserade revisorernas ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftet, enligt god revisionssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är egendomsnämnden, som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av Årsrapport för prästlönetillgångarna i Härnösands stift men innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden, som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av Prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om stiftsstyrelsen avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

De auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett stift inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

De icke-auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Prästlönetillgångar i Härnösands stift för år 2018.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisorssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltningen av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Härnösand den 20 mars 2019

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Thomas Ahlund
Auktoriserad revisor

Härnösand den 20 mars 2019

Rolf Larsson

Martin Nilsson

Maud Eriksson

Lena Brunzell

Andelstalsägare, andelstal och utdelning i kronor

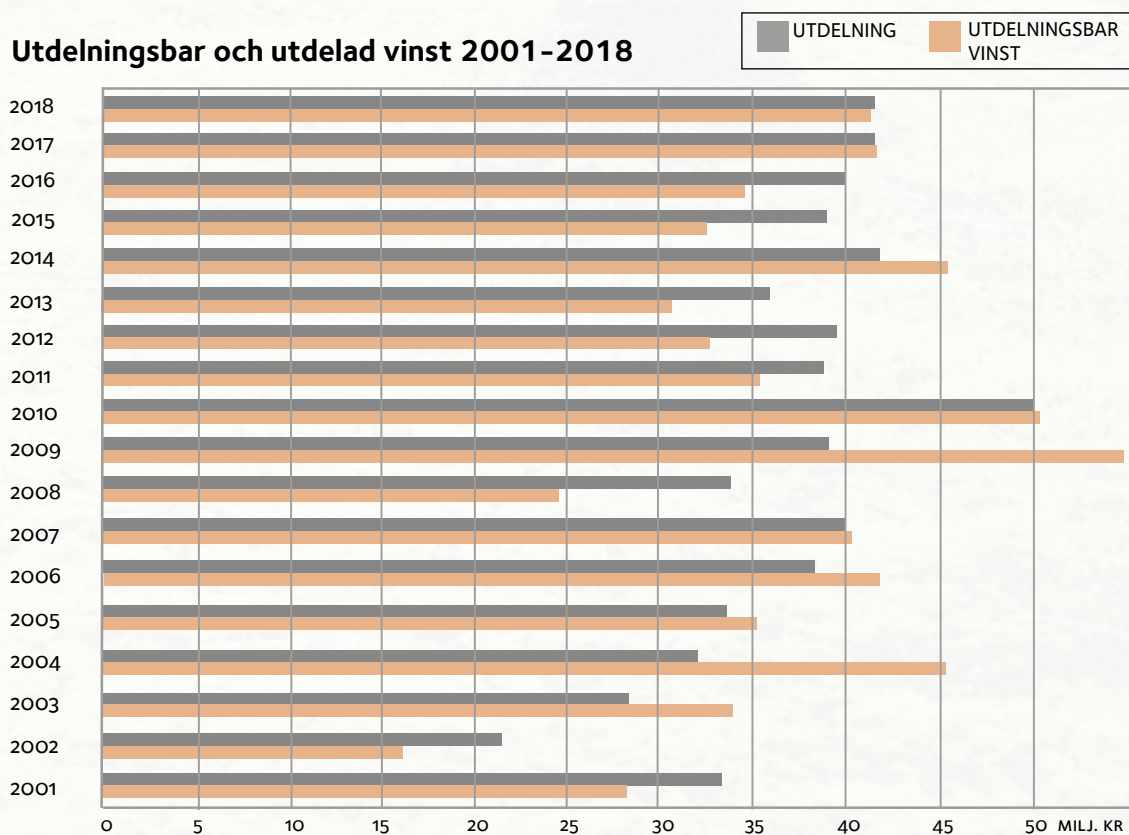
Utdelningen 42 miljoner kronor fördelad med 50% till andelstalsägarna och 50% inbetalas till nationella nivån som del i utjämningsystemet. Utdelningsdag 1 juli 2019.

Andelstalsägare med respektive andelstal

Pastorat och församlingar	Andelstal	% andel	Utdelning 50% efter andelstal
Alnö förs.	3038	0,50	105 261
Anundsjö-Skorped past.	15397	2,54	533 478
Arnäs, Gideå, Trehörningsjö past.	10872	1,79	376 695
Borgsjö - Haverö förs.	21240	3,50	735 927
Brunflo, Lockne, Marieby och Näs past.	7983	1,32	276 596
Bräcke-Revsund past. (Bräcke-Nyhem, Revsund-Sundsjö-Bodsjö)	20780	3,43	719 989
Fors - Ragunda past.	21489	3,55	744 554
Frösö, Sunne, Norderö förs.	5284	0,87	183 081
Grundsunda förs.	5696	0,94	197 356
Håsjö past. (Borgvattnet, Hällesjö - Håsjö, Stugun,)	13205	2,18	457 529
Häggenås - Lit - Kyrkås förs.	9225	1,52	319 629
Härjedalens past. (Hedebygden, Svegsbygden, Tännäs-Ljusnedal, Ytterhogdal - Överhogdal - Ängersjö)	57733	9,53	2 000 342
Härnösands past. (Domkyrko, Hemsö, Häggdånger, Högsjö, Stigsjö Säbrå, Viksjö)	14861	2,45	514 906
Hässjö, Tynderö, Ljustorp past.	5029	0,83	174 246
Indalens past.	11182	1,84	387 436
Kramfors past. (Bjärträ, Dal, Gudmundrå, Nora-Skog, Nordingrå, Styrnäs, Torsåker, Ullånger, Vibyggrå, Ytterlännäs)	19265	3,18	667 497
Krokoms past. (Alsen, Aspås, Föllingebygden, Näskott, Offerdal, Rödön, Ås)	64495	10,64	2 234 632
Långsele, Graninge och Helgum past.	14645	2,42	507 422
Njurunda förs.	2703	0,45	93 654
Nätra-Sidensjö past.	15421	2,54	534 309
Ramsele-Edsele förs.	26737	4,41	926 388
Selånger förs.	1424	0,23	49 339
Själevad, Mo och Björna past.	12076	1,99	418 411
Sköns förs.	2312	0,38	80 107
Sollefteå - Boteå past. (Boteå, Sollefteå, Sänga-Multrä, Överlännäs)	24556	4,05	850 820
Strömsunds past. (Alanäs, Bodum, Fjällsjö, Frostviken, Gåxjö, Hammerdal, Ström, Tåsjö)	53782	8,87	1 863 447
Stöde förs.	12780	2,11	442 803
Sundsvalls förs.	0	0,00	-

Pastorat och församlingar	Andelstal	% andel	Utdelning 50% efter andelstal
Södra Jämtlands past. <i>(Berg, Hackås, Klövsjö - Rätan, Myssjö - Oviken, Åsarna)</i>	41876	6,91	1 450 926
Timrå förs.	593	0,10	20 546
Torps förs.	22778	3,76	789 216
Tuna - Attmars förs.	1456	0,24	50 448
Ådals-Liden, Junsele, Resele och Ed past.	40252	6,64	1 394 657
Åre past. <i>(Kall, Undersåker, Västra Storsjöbygden, Åre)</i>	25876	4,27	896 555
Örnsköldsvik förs.	0	0,00	-
Östersunds förs.	52	0,01	1 802
SUMMA	606093	100	21 000 000
Utdelning till Andelstalsägarna			21 000 000
Inbetalas till nationella nivån som del i utjämningsystemet			21 000 000
SUMMA			42 000 000

Utdelningsbar och utdelad vinst 2001-2018

BEFATTNINGSHAVARE

Stiftsjägmästare
Max Enander
Tel: 0611-254 30
max.enander@svenskakyrkan.se

Bitr stiftsjägmästare
Thomas Karnestrand
Tel: 0611-254 32
thomas.karnestrand@svenskakyrkan.se

Ekonom
Barbro Nordlöf
Tel: 0611-254 31
barbro.nordlof@svenskakyrkan.se

STIFTSSKOGVAKTARE

Östra distriktet
Jan-Olof Eriksson
Box 94,
871 22 Härnösand
Tel: 0611-254 33,
jan-olof.eriksson@svenskakyrkan.se

Norra distriktet
Gunnar Pamuk
Ramselevägen 10,
833 93 Strömsund
Tel: 0611-254 35
gunnar.pamuk@svenskakyrkan.se

Mellersta distriktet
Fredrik Sätter
Alsenvägen 18,
830 47 Trångsviken
Tel: 0611-254 39
fredrik.satter@svenskakyrkan.se

Södra distriktet
Olof Grinde
Pastorsexp.
Kyrkvägen 15
840 90 Ytterhogdal
Tel: 0611-254 38
olof.grinde@svenskakyrkan.se

Ordlista

Vinstmarginal $\frac{\text{Rörelseresultat efter avskrivningar}}{\text{Rörelsens omsättning}}$

Vinstmarginalen uttrycker vinsten i förhållande till intäkterna.

Direktavkastning $\frac{\text{Rörelseresultat efter avskrivningar}}{\text{Marknadsvärdet av skog, jord och fond}}$

Direktavkastningen uttrycker vinsten i förhållande till marknadsvärdet av de tillgångar vi förvaltar.

Totalavkastning $\frac{\text{Rörelseresultat} + \text{orealiserad värdetillväx}}{\text{Marknadsvärde för förvaltade tillgångar}}$

Omsättning

Summa rörelseintäkter

Operativt kassaflöde

Operativt kassaflöde utgörs av summan av rörelseöverskott samt förändring av rörelsekapital och pensionsskuld med avdrag för löpande investeringar i anläggningar och fond.

Rörelsens kassaflöde

Rörelsens kassaflöde utgörs av operativt kassaflöde med avdrag för finansiella poster samt påverkat av övrigt finansiellt kassaflöde.

Barrved

Tall- eller granved. Har längre och starkare fibrer än lövved.

Lövved

Vanligen björk. Har kortare fibrer än barrved. Används särskilt vid framställning av tryck- och kontorspapper.

Biobränsle

Bränsle från förnyelsebara material, dvs växter. I skogliga sammanhang avses vanligen grenar, spån och flis.

Sågtimmer

Virkessortiment avsett för att sågas till bräder och plank.

Massaved

Virkessortiment avsett för främst framställning av pappersmassa. Både lövved och barrved förekommer.

Skogsmark

Internationell definition, mark där träden har en medelhöjd av minst 5 meter och kronslutenhet (krontäckningsgrad) av minst tio procent eller har naturliga förutsättningar att uppnå detta förhållande. I Sverige 28 miljoner hektar.

Produktiv skogsmark

Skogsmark som kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke hektar och år. Ett svenskt begrepp och definition som reglerar på vilken mark som skogsbruk får bedrivas.

I Sverige 23 miljoner hektar.

Improduktiv skogsmark

Skogsmark enligt definition men som ej kan uppnå en tillväxt av en kubikmeter virke per hektar och år (produktiv skogsmark). Mark där skogsbruk inte får bedrivas i Sverige. Utgör 5 miljoner hektar.

m3fub

Kubikmeter fast mått under bark. Anger verklig virkesvolym utan bark, toppar och övrigt spill. 1 m3fub motsvarar cirka 1,22 m3sk, (skogskubikmeter virkesvolym inkl topp och bark).

Slutavverkning

Avverkning av äldre skog. Efter slutavverkningen sker förnyring av ny skog endera genom plantering eller självsådd från fröträd.

Gallring

Beståndsvårdande utglesning av träd där gagnvirke tillvaratas.

Röjning

Beståndsvårdande utglesning av träd i yngre skog utan uttag av gagnvirke.

GROT

Grenar och toppar bränselsortiment.

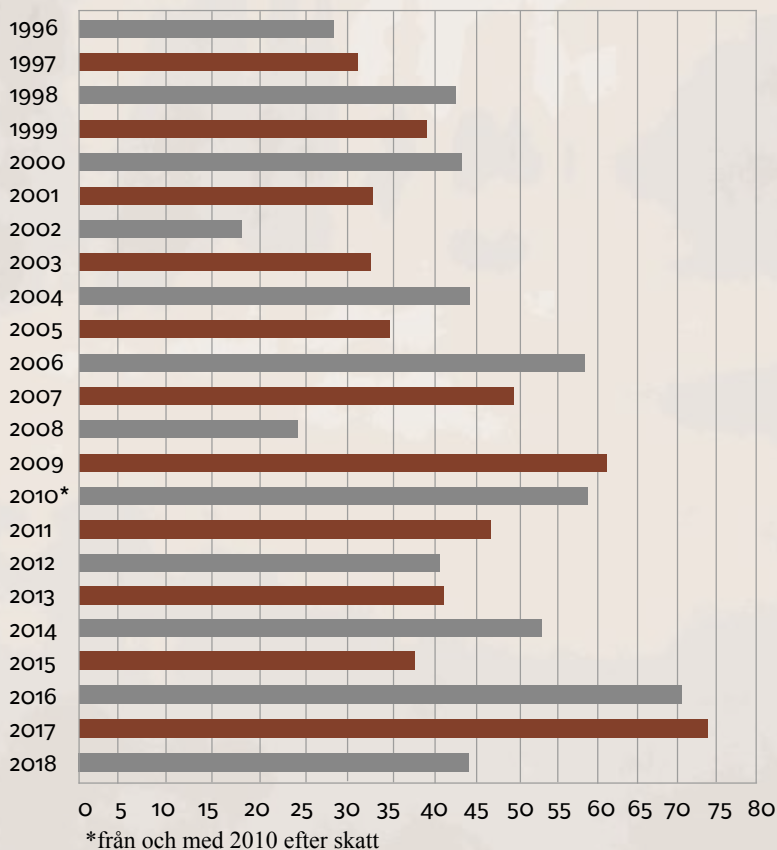
Ekosystemtjänster

Är de tjänster som ekosystemen producerar till gagn för människors välmående och livsvillkor.

Biskopen planterar ett äppelträd av sorten Gratia (Nåd) vid pilgrimscentrat i Selånger. Planteringen skedde i samband med stiftsstyrelsens och egendomsnämndens gemensamma dag om klimat och hållbarhetsfrågor.

Vinstens utveckling 1996–2018

Egendomsnämnden

LEDAMÖTER

Sven-Erik Bodén Ordförande

Bivackvägen 8
881 51 Sollefteå.
sven-erik.boden@
svenskakyrkan.se
070-563 60 61

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Stiftsfullmäktige.
Ordförande: Församlingsråd i Multrä-Sånga församling. Ordförande: Kyrkofullmäktige i Sollefteå-Boteå pastorat. Ledamot: Kyrkoråd Sollefteå-Boteå pastorat. Ledamot: Kyrkomötet.

Bertil Swenson

Harmonigatan 11D
854 63 Sundsvall
bertil.swenson@
svenskakyrkan.se
070-355 48 02

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ledamot kyrkoråd Sundsvalls församling. Vice ordförande: Kyrkofullmäktige i Sundsvalls församling.

Priscilda Helenius

Axvägen 3 A
853 50 Sundsvall
priscilda.helenius@
svenskakyrkan.se
073-040 83 98

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ersättare: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ersättare: Valnämnd i Sundsvalls församling. Ledamot: Kyrkofullmäktige i Sundsvalls församling. Andre vice ordförande kyrkogårds- och fastighetsutskott Sundsvalls församling.

Elisabet Fjellström

Kyrkgatan 59 B
831 34 Östersund
elisabet.fjellstrom@
svenskakyrkan.se

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ledamot: Arbetsgivar-konferens i Härnösands stift. Ledamot kyrkorådet Östersunds församling. Ersättare: Kyrkofullmäktige i Östersunds församling.

Carina Grahn Hellberg

Strandvägen 7
835 32 Krokoms
carina.grahn@
svenskakyrkan.se
070-512 44 81

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Förste vice ordförande: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ersättare: Valnämnd i Krokoms pastorat. Ledamot: Kyrkofullmäktige i Krokoms pastorat. Ledamot: Kyrkoråd i Krokoms pastorat. Ordförande: Församlingsråd i Rödöns församling. Kyrkvärd: Rödöns församling.

Paul Höglund Vice ordförande

Nässe 133
882 91 Långsele
paul.hoglund@
svenskakyrkan.se
073-032 60 45

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ordförande: Församlingsråd i Långsele församling. Ordförande: Fastighets- och kyrkogårdsutskott. Ledamot: Kyrkofullmäktige i Långsele, Granninge och Helgums pastorat. Vice ordförande: Kyrkoråd i Långsele, Granninge och Helgums pastorat. Vice ordförande: Kyrkorådets arbetsutskott. Ersättare: Kyrkomötet.

ERSÄTTARE

Ann-Charlotte Visén

Näs 275
871 93 Härnösand
072-216 10 86
lotta.visen@
svenskakyrkan.se

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Kyrkofullmäktige i Härnösands pastorat.

Hans Åsling

Åse Gärd, Trång 173
835 96 Trångsviken
070-521 78 80
hans.asling@
svenskakyrkan.se

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ordförande: Kyrkoråd i Krokoms pastorat. Ledamot: Kyrkofullmäktige i Krokoms pastorat. Ledamot: Arbetsgivar-konferens i Härnösands stift.

Anders Eriksson

Ullåvägen 16
837 98 Åre
anders.eriksson@
svenskakyrkan.se
070-317 63 08

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ordförande: Kyrkoråd i Åre pastorat. Ledamot: Kyrkofullmäktige i Åre pastorat. Ordförande arbetsutskott samt personal- och budgetutskott Åre pastorat.

Ann-Margret Bäckström

Öde 865
861 94 Söråker
ann-margret.backstrom@
svenskakyrkan.se
070-774 00 61

ÖVRIGA kyrkliga uppdrag:

Ledamot: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ledamot: Kyrkorådet. Ledamot: Kyrkofullmäktige i Hälsjö-Ljustorp-Tynderö pastorat. Ledamot valnämnden Hälsjö-Ljustorp-Tynderö pastorat

Erik Öhlén

Gåltjärn 130
855 92 Kovland
erik.ohlen@
svenskakyrkan.se
070-598 80 02

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Stiftsfullmäktige i Härnösands stift. Ordförande: Valnämnd i Indalens pastorat. Ersättare: Kyrkofullmäktige i Indalens pastorat.

Elinor Söderlund

Buanvägen 59
840 90 Ytterhogdal
elinor.soderlund@
svenskakyrkan.se
070-674 48 75

ÖVRIGA KYRKLIGA

UPPDRAG: Ledamot: Kyrkofullmäktige. Härjedals pastorat. Vice ordförande församlingsråd i Ytterhogdals, Överhogdals och Ångersjö församling.

**DEN ÅRLIGA FÖRVALTNINGSEXKURSIONEN VAR FÖRLAGD
TILL KROKOMS PASTORAT MED TEMAT SKOGS- OCH ÄLGFÖRVALTNING.**

Forskaren Märtha Wallgren från SkogForsk redogör för forskningsresultat kring älgbeta.

"Jägare Räv" från Glösa Älgriket berättar om älgens historiska betydelse.

Distriktsindelningen i stiftet

Svenska kyrkan

PRÄSTLÖNETILLGÅNGARNA I
HÄRNÖSANDS STIFT

Härnösands stift, Box 94, 871 22 Härnösand,